

REPRODÜKTİF SÜRÜ SAĞLIĞI

Doç. Dr. Hatice Esra Çolakođlu
Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi
Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı

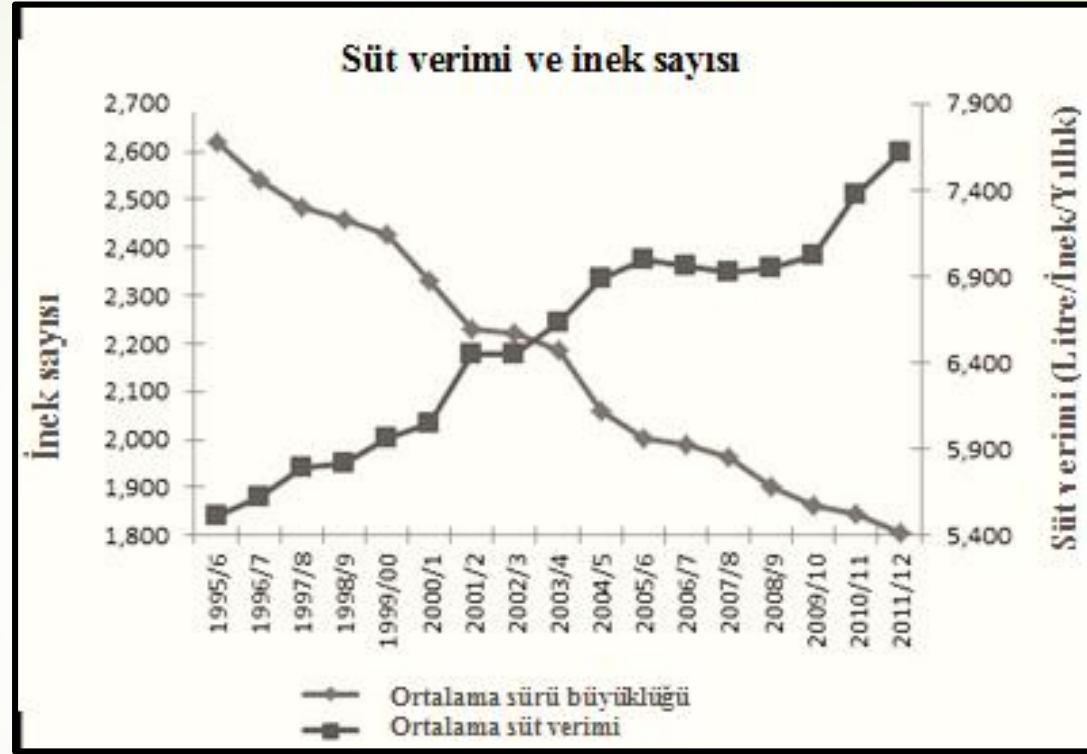
Ders programı

- Reprodüktif sürü sağlığı nedir? Veteriner hekimin rolü
- Kayıt sistemleri ve sürü yönetim programları
- Üreme etkinliği, fertilité parametreleri
- Fertilitéyi etkileyen faktörler, gebelik kayıpları
- İneklerde sağlık ve beslenme durumu için parametre takibi
- Kuru dönem ve yönetimi
- Düve yönetimi ve sağlığı
- Yeni doğan bakımı ve kolostrum
- Sıcaklık stresi
- Süt üretimi ve meme sağlığı
- Koyun ve keçi işletmelerinde sürü sağlığı

Süt Sığırçılığı = Karlılık

İnek sayısı ↓
Süt verimi ↑
Fertilite ↓

Parametre	1991-1995	1996-2000	2003-2007
İlk tohumlamada gebelik oranı, %	39,1	34,8	32,3
İnek başına yıllık süt verimi, kg	8300	9660	11221

Hayvancılık işletmelerinin ana amacı kar elde etmek

- Kârlı bir üretim ancak sağlıklı sürülerle yapılır.
- Sürünün sağlıklı olması ve sürü sağlığının sürekli olarak korunması üretimde başarının en önemli kuralı.
- *Birçok faktör (birçoğu kontrol edilebilir özellikte) sürünün hem sağlığına hem de performansına etki eder.*

Hastalıkların neden olduğu ekonomik kayıplar

- Ölümler
- Tedavide kullanılan ilaçlar
 - Sürüden çıkarma
- Veteriner Hekim ücreti
 - Ölü doğum
- Canlı ağırlık kaybı
 - Süt verimi kaybı
 - İşçilik
- Karkas ağırlığında azalma
 - Atılan süt

Sürü sağlığı

- Sürüde mevcut hayvanların verimliliklerini en üst düzeye çıkarmak,
 - Sürüyü bilinen hastalıkların olumsuz etkilerine karşı korumak,
 - Bulaşması muhtemel yeni hastalıklara karşı gerekli tedbirleri almak,
 - Sürüdeki hayvanları yeni tehlikelere karşı güçlü hale getirmek amacıyla işletmelerde uygulanan çok yönlü çalışmalardır.
- **Hayvanlara optimum bakım ve refah koşulları sağlayarak, hastalıklar ve yönetime bağlı kayıpların önüne geçmek.**

Sürü sağlığı kontrol programı

■ Amacı ve kapsamı

- Hayvan sağlığı ve hayvansal üretimin devamlılığını sağlamak,
- İşletmelerin sermayesi olacak olan hayvan varlığını yetiştirmek,
- Hayvan verimlerinin ideal seviyelerde olması = karlılığını artırmak,
- Üretimin sürdürülebilirliđini sađlamak

Sürü sağlığı uygulaması sürüye özgüdür, her işletme farklıdır.

Sürü sağlığı uygulaması ve sistemin yönetiminin 4 kategorisi

- **Reprodüktif sürü sağlığı kontrol programı (temel taşı)**
- Mastitis kontrol programı
- Hayvan besleme ve besleme yönetimi
- Enfeksiyonlarla mücadele ve sürü direncinin arttırılması

Temel ilkeleri:

- SHS'nin azaltılması
- Kuru madde alımının arttırılması,
- Fertilitenin arttırılması
- İlk buzağılama yaşının azaltılması
- İş gücü ve tesislerin etkin şekilde kullanımı
- Aşılama, parazit kontrolü, genetik seleksiyonlar

Reprodüktif sürü sağlığı

- Döl veriminde ciddi artışlar sağlamanın yanı sıra birçok alanı kontrol anlamına gelir
- Reprodüktif sürü sağlığı kontrol programı olmadan tam bir sürü sağlığı kontrol programı olmaz.
- Döl verimi sürüden çıkarmanın en önemli sebepleri arasında.

Reprodüktif sürü sağlığı kontrol programı ile;

- Reprodüktif etkinliğin iyileştirilmesi
- Sürdürülmesi,
- Karlılığın artması sağlanır.

- Beslenme
- Genetik
- İklim (sıcaklık, nem, v.b.)
- Enfeksiyonlar
- Sürü İdaresi
- Boğa Performansı
- Yaş (Doğum sayısı) ve Irk
- Süt Verimi
- Güç Doğum
- Ovaryum Fonksiyon Bozuklukları

İnek yetiştiriciliğinde reprodüktif performansın kötüleşmesi:

- Buzağılama aralığının uzaması
- Süt veriminin düşmesi
- Ömür boyu alınacak buzağı sayısının azalması
- Gebelik başına tohumlama sayısının artması
- Sürüden çıkarma oranının artması
- Tedavi giderlerinin yükselmesi
- **Sonuç: kârlılık olumsuz yönde etkilenir**

Reprodüktif sürü sağlığının ekonomik yansımaları

Parametre	RSSKP	Kontrol
Gebelik başına tohumlama sayısı	1,73	2,37
Doğum -ilk tohumlama aralığı (gün)	73	87
Doğum-Gebe kalma aralığı (gün)	99	140
Veteriner giderleri-inek/yıl/\$	16,94	15,34

Sürü sağlığı ve reprodüktif sürü sağlığı uygulamalarında başarı

- Uygulamalarının tümünün başarılı olduğunu söyleyebilmek mümkün değildir.
- İşletmelerin halen önemli bir kısmı sürü sağlığı konusuna gereken önemi vermemektedir.

Yaşamadıkları sorunlara karşı tedbir almak için yeterince istekli değildirler

- Gönüllü, tecrübeli ve konuya ilgili personel, işletmeci ve çalışanlar = TAKIM ÇALIŞMASI
- **İşletme yöneticileri uygulanan yöntemin neden uygulandığına inanmaları (ikna) halinde elde edilen sonuçlar daha başarılı olacaktır**
- Aşılama gibi tek bir unsur üzerinde durulması

Reprodüktif Sürü Sağlığında **Veteriner Hekimin Rolü** = en önemli rol

- Mesleki etik, toplum sağlığı, çevre güvenliği, hayvan refahı gözetilerek yetiştiricinin hedeflerine ulaşmasına yardımcı olmak
- Veteriner Hekimler, personel, işletmeci arasındaki iletişim
- Bilgilendirme
- Her işletme farklı,
 - Mevcut durumu değerlendirerek temel amaçlar belirlenir, amaca yönelik planlar
- Düzenli kontrol ve değerlendirme amaçlı çiftlik ziyaretleri
- Yeterli donanım (Barındırma, besleme, döl verimi, genetik, biyogüvenlik, sürü hijyeni, İş yönetimi, veri yönetimi, risk analizi)
- Tanısal testleri bilmek-yorumlamak
- Çalışanları ve işletmeciyi motive etmek, eğitim vermek
- Profilaksiye önem vermek

➤ Yetenekli

➤ Yetkili

➤ Etkili

➤ Güçlü iletişim-pazarlama yeteneğine sahip

➤ **VETERİNER HEKİM**